

Apropos Meinigheitshúsið

Orsakað av tí nógvu skrivning, ið hevur verið um Meinigheitshúsið, kundi tað kanska havt ávisan áhuga at vita, hvat fór fram í hesum húsi fyrst í hesi öld. Sum eitt søguligt kuriosum skal eg her loyva mær at prenta eitt bræv, sum ein av nevndarlimunum tá, abbi mín Johan Vilhelm Mohr, skrivaði 21. januar 1910 til 3 av teimum 7 monnunum, ið vóru í nevndini. Hetta skal sjálvsagt ikki takast sum nøkur uppílegging í tað stríð, sum nú er um Meinigheitshúsið, men heldur ein mynd av farnari tíð, har vit hóma, at stríðið um húsið tá í tíðini hevur verið hart, men á øðrum vígvøllum enn í dag.

Tað skal viðmerkjast, at Johan V. Mohr var sálin í byggjanini av Meinigheitshúsinum, tað er mær fortalt, at hann gav stórviðin til húsin, men um tað var so, kann eg ikki standa inni fyri. Í mong ár var hann nevndarlimur í Meinigheitshúsinum, og hann var ein iðin talari har (vit hava fleiri áhugaverd handrit, ið lýsa tað religiøsa lívið, sum tá var). Tá ið hann doyði í 1941 skrivaði M. S. Viðstein m.a. at »hann var botnfastur kristin, og vannbøn kom ikki av hansara munni. Hann var so sannførur, reinførur, sum maður vera kann... Orð Ingemanns »Lykkeligst at hvile paa er fuldendte gerning« gjørdi hann til síni.«

EYVINDUR MOHR

....men til brævið:

I Menighedshusets første Fundats blev der indført den Bestemmelse, at Bestyrelsen ved Medlemmers Dødsfald eller Udtrædelse skulde supplere sig selv, altsaa i paakommende Tilfælde selv tilkalde til denne Stilling skikkede Mænd af Byens lutherske Menighed.

— Denne absolut nødvendige Forholdsregel blev tagen for at forhindre, at Besættelsen af disse Hverv nogensinde skulde kunne gøres til Genstand for offentlig Valg, idet man var klar over, at hvis en saadan Ulykke skulde ske, saa kunde der ikke føres nogen Kontrol med de Mænd, som blev indvalgte. — Man vilde derved komme ud paa en meget farlig Skraaplan, vilde selvfølgelig risikere at faa uheldige Elementer ind i Bestyrelsen, Menigheden vilde udsættes for alle Eventualiteter, et fredeligt Samarbejde vilde være forbi og Forstyrrelsen uundgaelig.

At denne Bestemmelse var nødvendig, og Frygten vel begrundet, er tilfulde blevet bekræftet ad Erfaringens Vei, siden den første Fundats, ved den af Indre-Missionærer iværksatte Forstyrrelse i Menigheden, er bleven kuldkastet, og erstattet af en anden, som har indført Valg af Bestyrelse. — Menighedshusets oprindelige Bestemmelse og Betydning for Menigheden er af disse Grunde bleven forstyrret, ja ødelagt, og Menigheden har derfor af gode Grunde mere og mere trukket sig tilbage fra Huset, og bitterlig fortrudt de meget store Ofre, som den i sin Tid bragte i Anledning af Husets Opførelse. — Den Kærlighed og Sympathi, hvormed alle Bidragyderne i en længere Aarrække omfattede den Gerning, som udførtes i Menighedshuset, er paa Grund af den Forstyrrelse og den Vanhelgelighed, som Huset har været Genstand for, og alt

Johan Vilhelm Mohr

det utilbørlige, og usømmelige, der i de senere Tider er foregaaet, ganske naturligt bleven forvandlet til Antipathi, Forargelse, ja man kan vistnok sige til Væmmelse, hvilket blandt andet giver sig Udslag i, at der endog fra Byens Theaterscene drives Spot med Huset; alt dette sikkert til stor Triumf for de i Menigheden mere og mere om sig gribende Sekterere, der med god Grund betragte Thorshavn som et Vilderede i religiøs Henseende, og derfor et heldigt Virkefelt for deres Propaganda. — At de fremkaldte sørgelige Forhold med Hensyn til Menighedshuset tillige have udøvet en skadelig Indflydelse paa Menighedslivet og Kirkegangen, er en Selvfølge.

Jeg, som var Medlem af Komiteen for Opførelsen af Huset, og som, med Undtagelse af en

Periode paa et halvt eller et Aars Tid, stadig har været Medlem af Bestyrelsen, har med stor Sorg og Bekymring været Vidne til den Forstyrrelse, som er bleven bragt ind i den engang velsignelsesrige Virksomhed, som fandt Sted i Menighedshuset. — Jeg har til enhver Tid arbejdet efter Evne for at værgе Huset, og støtte Menighedens Præst, som den, der er Sjælen i Arbejdet dér, og jeg har under mit Arbejde døiet mange Ubehageligheder, hvilke min Pligt og Ansvarsfølelse har paaført mig.

Det første Misgreb mod Menighedshuset, som blev begaaet, og det første Saar jeg fik, var da der af det til Huset hørende Grundstykke blev taget 162² Alen af den vestlige Del af samme til et Posthus. — Da jeg kom til Kundskab herom, gjorde jeg Bestyrelsen opmærksom herpaa, men til min store Forbavselse viste det utrolige sig, at de andre Medlemmer (her nevnr hann 3 nevndarlimir) med eller mod bedre Vidende støttede C. Danielsens Foregivende af, at Menighedshusets Grundstykke kun udgjorde 27 Alen i Længde fra Øst til Vest og 24 Al i Brede fra Nord til Syd, medens jeg var aldeles sikker paa, at det udgjorde 36 Alen i Længde fra Øst til Vest og 18 Al. i Brede fra Nord til Syd. — Hvor uholdbart de andre Medlemmers Udsagn er, ses tydeligt, blot ved at sammenligne Tallene. Jeg skal i denne Henseende oplyse, at der, førend Husets endelige Størrelse blev vedtaget, var et Forslag fremme om at bygge det 30 Alen langt og hvorledes kunde dette ske, hvis Grundstykket kun var 27 Al. langt. — Huset blev opført med en Brede af 12 Alen, hvormed der er blevet 3 Al. tilovers paa hver Side, og en længde af 24 Alen, idet man vilde beholde de overskydende 12 Alen mod Vest til en eventuel fremtidig Forlængelse af Huset. — Nu er der til Posthuset af disse 12 Alen i Længden mod Vest taget 9 Alen i hele Bredden, som er 18 Al., hvilket ialt udgør 162² Al., og kun levnet 3 Al. tilbage ved Husets vestlige Gavl.

Min urokkelige Overbevisning om, at jeg havde Retten paa min Side, har jeg tilfulde faaet bekræftet med Eftersyn i Kommunens Arkiv, hvor jeg til min store Forundring forefinder et Skøde fra de 4 Bestyrelsesmedlemmer til Kommunen, mærkelig nok ikke lydende paa de 162² Alen, som ere overgaaede til Posthuset, men paa det sondenfor

